

O LÍNĚM LARSOVI, CO DOSTAL KRÁLOVU DCERU ZA ŽENU

V jedné daleké zemi stál na kopci pěkný zámek a pod tím zámekem v malé chalupě u lesa bydleli muž se ženou. Oba chodívali vypomáhat na zámek a nevedlo se jim špatně, jen kdyby je bylo netrápilo něco jiného. Měli totiž syna, jmenoval se Lars, ale v celém okolí mu nikdo jinak neřekl než líný Lars.

Opravdu byl líný, že se to ani vypovědět nedá. Ráno radši ani z pece neslezl, aby tam večer nemusel zase vylézat, i jídlo mu matka musela podat na pec, když nechtěla, aby umřel hladý.

Jednou, bylo to takhle v poledne, přiběhla matka celá udýchaná domů, aby synáčkovi připravila něco k jídlu. Popadla kotlík a chtěla uvařit polévku, ale tu spatřila, že konec na vodu je prázdná.

To bylo zlé. U domu studnu neměli a museli chodit pro vodu až k samému zámku. Co teď? Matce nezbylo nic jiného, než aby tam poslala Larse.

»Hej, Larsi,« křikla na syna, »doběhni mi honem pro vodu! Jinak nemohu uvařit polévku.«

»Tak uvař něco jiného,« odpověděl líný Lars a nepřestal pozorovat mouchu na stropě.

»Nezlob mě, Larsi,« řekla matka, »hned slez z té pece a uhaněj pro vodu!«

»No jó, vždyť já už jdu,« odpověděl líný Lars, ale ležel dál a ani se nehnul.

Tu se matka dopálila.

»Já tě naučím, ty lenochu!« rozkřikla se na něj. Popadla pohrabáč, co tam stál vedle krbu, a Larse s ním přetáhla po hřbetě, že na druhé takové pohazení už nečekal.

Rychle jako blesk sjel z pece, popadl velikou železnou konev, na hlavu si narazil širokánský klobouk po tatřkovi a vyběhl z chalupy.

Sotva však byl z dosahu matčina pohrabáče, všechna klíost z něj vyprchala. Pomalu se vlekl pěšinou k zámku, každou chvíli obrátil konev dnem vzhůru, sedl si na ni a odpočíval.

Hekal při tom a vzdychal tak hlasitě, až sama princezna vyhlédla z okna. Když ho uviděla, dala se do smíchu a zavolala na něj:

»Kampak, kampak, líný Larsi, snad ne do světa?«

»I kdepak do světa, pro vodu jdu,« odpověděl líný Lars. Sedl dál na své konvi jako příšpurný a ani se nepodíval nahoru do okna, kdo to na něj volá, protože by ho takové zbytečné otáčení hlavy tuze unavilo.

»Tak si přece pospěš, líný Larsi, nebo ta tvá konvice zatím dostane nohy a bude tam dřív než ty!«

Na to Lars neodpověděl, protože ho nic kloudného nenapadlo. Dopálilo ho, však, že se mu dívka tak vysmívá, ve zlosti tedy znovu popadl konvici a pomalíčku se s ní šoural dál.

»Poslouchej, Larsi, už to mám! Pospěš si, ať máš brzo syna, ten pak bude nosit vodu za tebe!« volala za ním princezna.

Takováhle řeč Larse dohrála, že přece jen vzhlédl nahoru. Stála tam panenka jako růžička, s čelem blým jako sníh a vlasy zlatými, až se od nich slunce odráželo. Takovou krásu Lars jaktěživ neviděl, a tak tam zůstal stát s pusou dokotán a díval se a díval.

Princezně přišlo k smíchu, že na ni Lars tolik kulí oči. Na celé kolo se rozesmála a zavolala na něj:

»Zavři pusku, líný Larsi, nebo ti nastrydne žaludek!«

Lars se vzpamatoval, zastydl se, že se mu princezna posmívá, v rozpacích popadl konvici pod paži a uhaněl pryč, co mu nohy stačily. Zastavil se až u studánky.

Chvilku se na ni jen tak koukal a pak si řekl:

»Přece se nebudu tolik ohýbat! Co kdyby se mi zatočila hlava a já zbluňknul do vody? Kdepak by mě vytáhl ven? Ještě abych se tak utopil. Kdepak, to se musí udělat jinak.«

Odepnul kožený řemen, co mu přidržoval kalhoty, uvázal za něj konev a spustil ji do studánky.

Dole to zažbluňkalo a za chvíličku, Lars cítil, že je konev plná. Vytáhl ji tedy nahoru a postavil na zem. A tu spatřil, jak na něj z konve kulí oči velická zelená žába se zlatou korunkou na hlavě.

Lars na tu zvláštnost chvíli užasle zíral a nevěděl, co si o tom má myslet. Vtom se žába ozvala lidským hlasem:

»Pomoz mi, Larsi, nenech mě tu zahynout.«

»Proč bych tě měl nechávat zahynout. Jen si jdi, kam máš chuť, já tě tu přece nedržím,« odpověděl Lars a ani se nehnu.

»Musím se vrátit dolů do studánky. Kdybych skočila z té výšky, zabila bych se. Pomoz mi, Larsi, spust mě tam v konvi,« prosila žába.

Ale Larse napadlo, že tu kdosi od něj chce nějakou práci, a jak už tak byl zvyklý, hned se začal bránit:

»Kdepak spustit dolů! Jsem rád, že jsem jednou vytáhl tu těžkou konve ze studny. Však jsem z toho taky unaven, že bych to už podruhé ani nesvedl. Kdepak, milá žábo, z toho nic nebude, jestli nemůžeš sama do studně, tak si běžej polec, však je tam žab habaději.«

Ale žába nepřestala prosit, až nakonec Lars přece jen popadl konve a udělal, jak si žába přála. Ta rychle vyplavala z konve a pokukovala pak z vody po Larsovi.

»Jsi velký lenoch, Larsi,« řekla mu, »ale srdce máš dobré. Vždyť ty jsi pro mě dokonce pracoval! Takovou dobrotu je třeba po zásluze odměnit. Řekni jen, co by sis přál, a já tvé přání splním, ať je jakékoliv.«

A v tu chvíli se náhle stalo, co se nikdy nepřihodilo: v Larsově liné hlavě se zrodil nápad. Strhl honem z hlavy svůj širokánský klobouk, hodil ho do té nejhustší trávy a řekl:

»Jestli si teda můžu přát, co chci, tak ať se mi splní tolik přání, kolik stébel trav je přikryto pod mým kloboukem.«

»Stane se,« odpověděla žába a pohroužila se do vody.

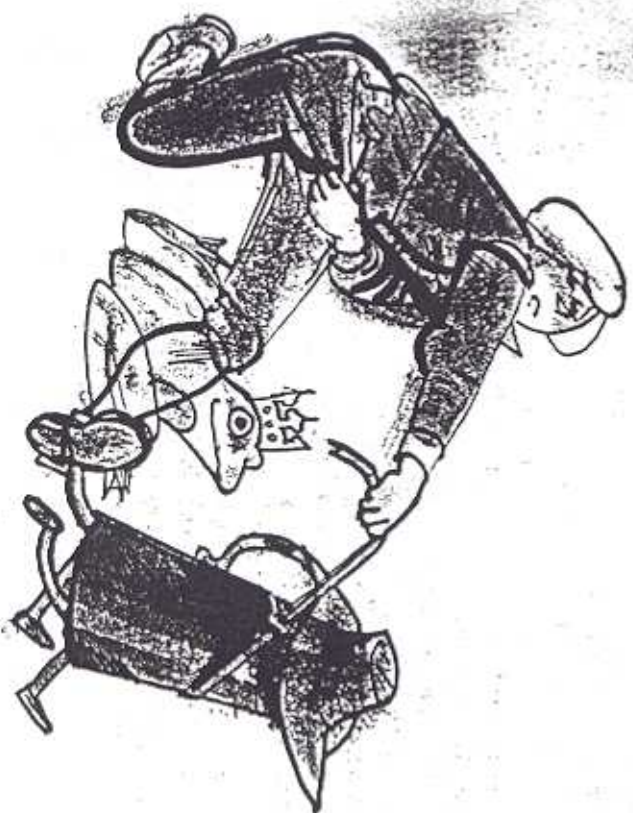
Lars ještě hodnou chvíli koukal do studně, ale tam už se nic nedělo. Narovnal se tedy, a aby si po námaze odpočinul, sedl si do trávy vedle konve.

Sluníčko páliło a žaludek mu začal zpívat, že už je dávno polehne pryč. Lars se smutně díval na plnou konve a vzdychl si:

»Kdybys tak dostala nohy, abych se s tebou nemusel sám tahat!«

Ale jen to dořekl, co to? Konev je najednou nějaká vyšší! Lars nevěděl, jestli se mu to všechno jenom nezdá. Rozhrnul honem trávu, a opravdu, konev má čtyři krátké nožky a netrpklivě na nich přešlapuje, jenjen se rozběhnout.

»Tak ono to kouzlo působí!« zaradoval se Lars. »To bych si měl honem ještě něco přát!«

Ale ať se namáhal, jak chřel, na nic kloudného nepřišel. Doma na peci se přemýšlí líp, řekl si a s povzdechem se zvedl z trávy. Sebral klobouk, přikryl jím džbán jako víkem, chytil řemen, co na něm byla konev pořád ještě přitázaná, řekl vjů a konev se rozběhla.

Cupitá konev, kolíbá se, až se klobouk natřásá a voda šplíchá kolem. Za konví Lars, v jedné ruce kalhoty, druhou se drží řemene a heká a vzdychá, že ho ta konev tak tuze prohání.

Princezna zatím pořád ještě stála u okna a čekala, až se bude Lars vracet. Sotva uviděla ten průvod, rozesmála se, až jí slzy tekly po růžových líčkách:

»No ne, líný Lars, to se ti to jde, když tě konev sama táhne! Teď už ti chybí jen ten syn, aby tě zezadu tlačil.

Pospěš si, ať ho máš co nejdřív!«

»Ty sama ať máš co nejdřív syna,« odsekl dopálený Lars a ani ho při tom nenapadlo, že vyslovil své druhé přání. Za chvíli dorazil domů, vylezl si na svou milou pec a o světě už nechtěl nic vědět.

Zatím na zámku bylo zle. Princezně se z ničeho nic narodil synáček a nikdo nevěděl, kdo je jeho otcem. Král láteřil, královna prosila, ale princezna jim neprozradila, jak se to všechno stalo.

Tak uplynul rok, uplynul druhý, a když byly malému princovi tři roky, řekl král královně:

»Je čas, aby princ dostal otce a princezna muže, který by se jednou ujal vlády v mém království. Dám proto svolat na zámek všechny muže, a komu princ podá zlaté jablíčko, ten dostane princeznu za ženu a basta!«

Královna se mu to pokoušela rozmluvit, prosila, aby to nedělal, kdoví jakého muže tak jejich jediná dcera dostane, ale král zůstal neoblomný. Ještě jednou řekl basťal a hned na druhý den dal po celé zemi vyhlásit:

»My, král Hrinďut První, poroučíme, aby ode dneška za týden přišli na zámek všichni muži z celého našeho království, velcí i malí, obuí i bosí, staří i mladí, svobodní

i vdovci. Komu z nich malý princ podá zlaté jablíčko, ten se stane mým zetěm a mužem mé dcery Joruni!«

Neuplynul ani týden a pod zámek bylo rušno jako o pouti. Jak by také ne, kdekomu by se líbilo dostat krásnou princeznu za ženu. A tak si mnozí raději pospíšili a utábořili se rovnou pod zámek, aby je snad propánajána někdo nepřeběhl.

Konečně nastal ten slavný den.

To vám bylo křiku a strkání, nedočkaví ženichové div nevyvrátili bránu, jak se všichni tlačili, aby tam byli první. Nakonec se však královským strážím podařilo seřadit je do dlouhých řad na největším zámeckém nádvoří.

Král se na všechno hemžení díval z balkónu a už chtěl pokynout trubačům, aby zatroubili slavnostní fanfáru. Tu zahlédl, jak se po pěšině od lesa pomaloučku vleče líný Lars.

»Počkejte ještě chvíliku,« řekl, »až se sem dohrabe i líný Lars, budeme mít jistotu, že už jsou tu opravdu všichni. Nikdo přece nepřijde později než on.«

Zařadili líného Larse na sám konec té poslední řady, trubači zatroubili a maličký princ se zlatým jablíčkem v ručkách začal pobíhat mezi řadami mužů.

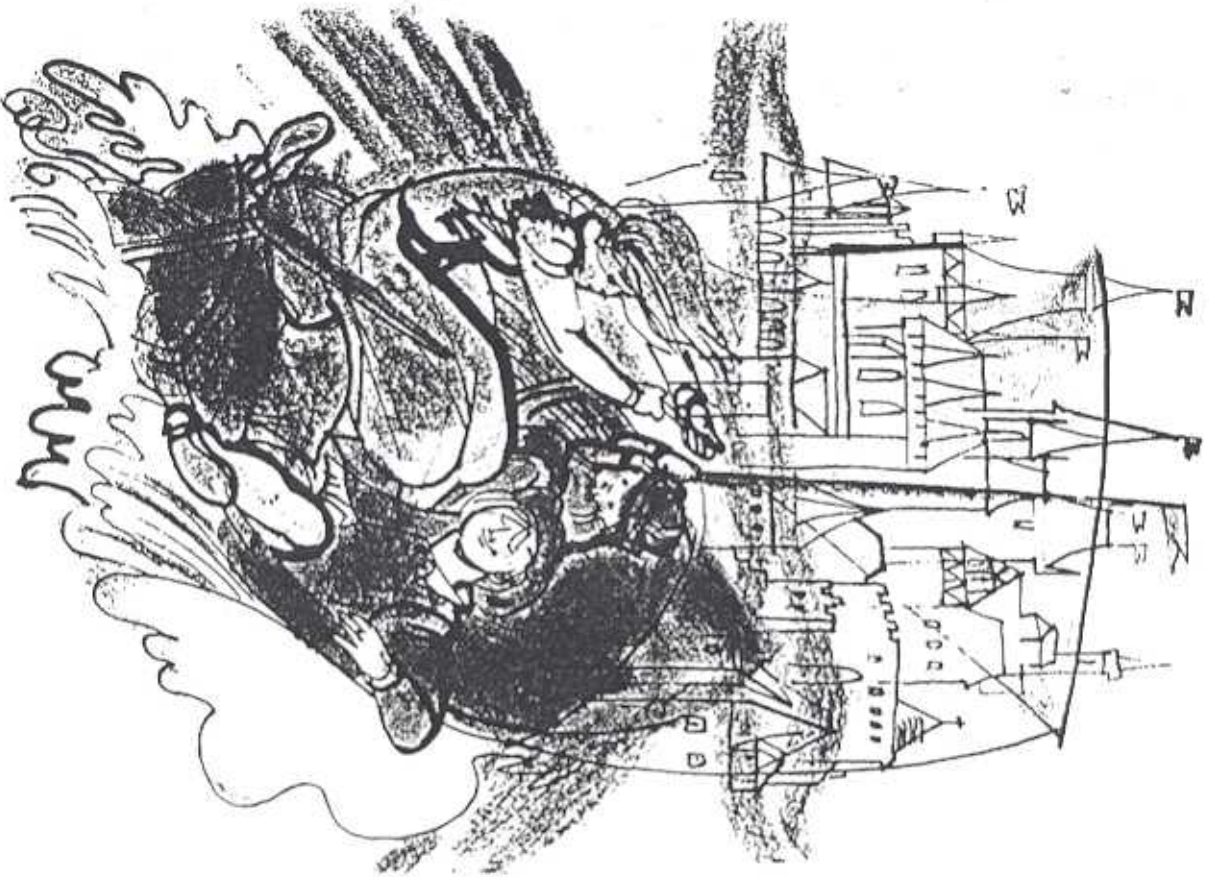
Každý se na něj usmíval, každý se ho snažil nějak přilákat, ale princ si nikoho ani nevyšiml. Sotva však zahlédl Larse, rozběhl se rovnou k němu. Podal mu zlaté jablíčko, chytil ho za ruku a táhl ho ke králi.

V řadách kolem to zašumělo, všichni začali reptat, proč právě líný Lars má mít takové štěstí, a neřadíji by se byli na něho vrhli, kdyby jim v tom strážce nezabránily.

Král nejdřív zbledl, potom jeho tvář zrudla a dvořanům, co stáli nablízku, se strachem začala třást kolena.

Ale nakonec se král ovládl. Potučil, aby k němu převedli princeznu i líného Larse, bez meškání je dal oddat a pak řekl:

»Co se stalo, stalo se a nemůže se odestát, královské slovo se nebere zpět. Že však je hanbou pro krále, aby živil na svém dvoře takového lenocha, jděte mi oba z očí, ať už o vás nikdy nic neslyším!«

A hned přikázal, aby princeznu s jejím mužem a s malým princem posadili do člunu, aby jim tam dali něco jídla a pití, a ať si plují, kam budou chtít.

Stalo se, jak král poručil. Princezna s mužem a se synem plula a plula, ale kam, to nevěděla. Sama naplnala plachty, sama řídila loď, a líný Lars zatím ležel na zádech a koukal se do nebe.

Po nějakém čase se vítr utišil a loď se na vlnách ani nepohnula. Pomalu už jim docházelo jídlo, ale země nebyla nikde v dohledu.

Konečně už to princezna nevydržela a rozplakala se:

„Larsi, ach Larsi, co budeme dělat?“

Ale Lars jako by ji neslyšel, dál koukal do nebe a pozoroval mraky.

„No tak, Larsi, řekni už přece něco,“ dorážela usouzená princezna.

„Co bych měl říkat,“ uráčil se konečně odpovědět líný Lars. „Nemůžu říct nic jiného, než že bych si moc přál, abychom už konečně dorazili do nějaké země.“

Ale jen to řekl, pode dnem lodi zaskřípěl písek a oni skutečně přistáli.

Před nimi se rozkládal ostrov, a byl to tuze krásný ostrov. Hluboké lesy byly plné zvířec, na polích pracovali lidé a všichni princeznu zdravili, jako by už na ní byli dlouho čekali.

Princezně svíto, jak je to s těmi Larsovými přáními. Hned ho začala navádět, aby si přál stát se opravdovým mužem a ne takovým lenochem, jako byl doteď.

Do tohohle přání se Larsovi moc nechtělo, ale princezna mu ani chvíli nedala pokoj, až nakonec opakoval po ní:

„Ať je hned ze mě opravdový muž, aby se za mě princezna nikdy nemusela stydět!“

Jen to vyslovil, jako by do něho vjel nový život. V hlavě se mu roziřnilo, najednou v ní měl tolik nápadů, že se mu tam ani srovnat nemohly, a musel je honem říkat nahlas, aby se navzájem neumačkal.

A jak tak říkal, co všechno ho napadlo, vypřál si zámek se zlatými střechami, bujné koně se skvělými kočáry, služebníctvo, krásné šaty pro sebe i pro princeznu i dobré jídlo, a na co si sám nezapomněl, to mu princezna honem poradila. Když ji pak nakonec požádal o odpuštění, že pro něj musela tolik vytrpět, ráda mu všechno odpustila.

Starému králi se zatím nevedlo dobře. Celé noci starosti ani oka nezamhouřil, bylo mu teď líto, že svou jedinou dceru vydal napospas moři.

Seedmého dne, sotva se začali ozývat ptáci a první paprsky slunce rozehnaly noční temnotu, přistoupil k oknu a díval se na moře, jestli se snad princezna nevrací.

Ale jen pohlédl tím směrem, kam odplula, překvapením vykřikl: vypadalo to, jako když dnes slunce vychází na opačné straně.

Prošel si oči a podíval se ještě jednou, a teď se mu zdálo, že to tak září zlaté střechy nějakého zámku.

„To je divné, to je divné,“ bručel si pod vousy, „snad jsem se ještě neprobudil.“

Štípal se do tváří, ale ta divná věc tam byla pořád.

Dal tedy zavolat hvězdářce, aby se na ten div podíval svým dalekohledem.

„Vidím zámek se zlatými střechami,“ pověděl hvězdář.

Všichni kolem se smáli, vždyť mu přece každý rybář může povědět, že tam uprostřed moře žádný zámek se zlatými střechami nestojí, ale hvězdář stál na svém.

Nakonec král poručil, aby hned připravili loď, že se sám pojede na tu záhadu podívat.

Vítr se opřel do plachet a loď jako šípka vyrazila v tu stranu, kde se uprostřed modrých vln třpytil ten malý zlatý bod.

Zakrátko skutečně dopluli k ostrovu, o kterém nikdo z lidí ještě nikdy neslyšel. Sotva spustili kotvy a vystoupili na břeh, otevřela se brána krásného zámku a z ní vyšla princezna s malíčkým princem a s nějakým krásným cizím pánem po boku. Padla překvapenému králi kolem krku

a prosila ho za odpuštění, že ho tak dlouho trápila. Potom mu vypravovala o všem, co se s ní stalo od té doby, co líný Lars vodil na řemenu chodící konev. A když mu nakonec prozradila, že ten krásný a moudrý mladík vedle ní je její muž Lars, neznala králova radost mezi a rád jim všechno odpustil.

„Dobrý konec všechno napraví,“ řekl a hned je odvezl zpátky na svůj zámek. Vystrojil jim tam novou svatbu, takovou, jakou nikdo z lidí v té zemi nepamatoval.

Lars s princeznou se pak vrátili na svůj zlatý zámek, a kdykoliv se jim zastesklo, poslali králi po holubu psaníčko. Tamhle právě jeden letí a nese zprávu, že se jim narodila malá princeznička a že co nevidět budou slavné křtiny.

Pospěšme tam, ať nezmeškáme, abychom se mohli najíst medových koláčků a napít se vína z konvice, co má čtyři nožky a sama běhá po stole od jednoho k druhému.

